

MERITIUS®

ADVOCATEN - AVOCATS

Verdienstelijk in recht

© Copyright MERITIUS® Gent

In dit nummer

De Europese coöperatieve vennootschap of "SCE" is uiteindelijk toch een feit !	1
Oprichting	2
Doel en kapitaal	2
Vennoten	2
Raad van bestuur in monistische stelsel	3
Directieraad en raad van toezicht in dualistische stelsel	3
Jaarrekening	3
Omzetting en ontbinding	4
Aansprakelijkheid wegens grove fout bij faillissement	4

De Europese coöperatieve vennootschap of "SCE" is uiteindelijk toch een feit !

Eddie CARNEWAL & Luc STOLLE

In het Wetboek van Vennootschappen kennen we reeds het Europees economisch samenwerkingsverband (EESV) en de Europese naamloze vennootschap (SE). Sinds kort is er nu ook de Europese coöperatieve vennootschap of SCE (*Societas Cooperativa Europaea*). De Europese Verordening nr. 1435/2003 legde het juridische kader van deze nieuwe vennootschapsvorm vast, maar de details moesten op nationaal vlak ingevuld worden.

Bij KB van 28.11.2006 (B.S. 04/12/2006) werd de SCE netjes ondergebracht in het Wetboek van Vennootschappen, nl. in een nieuw Boek XVI (art. 949 t.e.m. 1011).

Een primeur is het in ieder geval. Immers, voor het eerst in de geschiedenis van onze vennootschapswetgeving kan een Belgische vennootschap bestuurd worden overeenkomstig het 'dualistisch' bestuursmodel. In onze rechtstraditie kenden we dit systeem nog niet. Onze vennootschappen kenden enkel het zogenaamde monistische systeem met een raad van bestuur die de volheid van bevoegdheid heeft. In een dualistische stelsel berust de leiding van een vennootschap bij twee organen: een leidendgevend orgaan en een toezichthoudend orgaan. Het dualistische stelsel is zeer populair in de Angelsaksische rechtstelsels.

Oprichting

De SCE wordt opgericht bij authentieke akte . Dit kan gebeuren op vier manieren:

- 1) de oprichting uit het niets, dus van een nieuwe SCE;
- 2) de oprichting van een unie van coöperaties van twee verschillende lidstaten;
- 3) fusie tussen coöperaties uit ten minste twee verschillende lidstaten;
- 4) omzetting van een coöperatie vennootschap naar een SCE.

De fusie en de omzetting gebeuren volgens de Verordening (EG) nr. 1435/2003. Zo kan de Minister van Economie zich verzetten tegen de deelname van een coöperatieve vennootschap aan de oprichting door fusie.

De instrumenterende notaris is belast met het uitvoeren een wettigheidscontrole.

De verplichte vermeldingen in de oprichtingsakte zijn dezelfde als voor de Belgische vennootschappen, met dien verstande dat in de oprichtingsakte van een SCE die een dualistisch bestuur heeft, ook de leden van de raad van toezicht moeten worden aangewezen. Verder moeten de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen (als college, alleen of gezamenlijk) worden omschreven.

Alle documenten die uitgaan van een SCE moeten de vermelding 'SCE' dragen. Wanneer de aansprakelijkheid van de leden beperkt is, moet dat expliciet uit de vermelding blijken: "SCE met beperkte aansprakelijkheid".

De SCE kan nooit een vennootschap met sociaal oogmerk (VSO) zijn.

MERITIUS
ADVOCATEN - AVOCATS

Deze vennootschapsvorm is interessant voor ondernemingen die zich willen groeperen voor werkzaamheden over de grenzen heen (toegang tot nieuwe markten, schaal-economie, onderzoek en ontwikkeling...).

Doel en kapitaal

De doelstellingen van de SCE zijn niet wettelijk beperkt. Haar voornaamste doel is eigenlijk aan de gewettigde behoeften van haar leden voldoen, of hun economische of sociale activiteiten ontwikkelen. Het maken van winst is dus niet de hoofdbekommernis van de SCE. Men zou kunnen zeggen dat deze vennootschapsvorm interessant is voor ondernemingen die zich willen groeperen voor werkzaamheden over de grenzen heen (toegang tot nieuwe markten, schaal-economie, onderzoek en ontwikkeling...).

De SCE is een vennootschap met een veranderlijk aantal vennoten en een veranderlijk kapitaal, hetgeen de in- en uitstap van vennoten vereenvoudigt.

Het geplaatste kapitaal van een SCE bedraagt

minimum 30.000 euro. Door deze vrij lage kapitaaldrempel zou de SCE 'populair' kunnen worden.

SCE's die in ons land zullen worden opgericht, moeten wel de Belgische regels inzake inbreng en quasi-inbreng volgen. In geval van een inbreng in natura bij oprichting (en erna) of van een de overdracht door een oprichter, bestuurder of aandeelhouder binnen twee jaar na de oprichting van een actiefbestanddeel waarvan de vergoeding hoger is dan 10 % van het maatschappelijk kapitaal (d.i. quasi-inbreng), is dus een bijzonder verslag van de oprichters, resp. het bestuursorgaan nodig, alsook een verslag van een bedrijfsrevisor.

Vennoten en algemene vergadering

De vennoten van de SCE maken uiteraard deel uit van de algemene vergadering.

De algemene vergadering komt (minstens) eenmaal per jaar tesamen, uiterlijk zes maanden na de afsluiting van het boekjaar. De eerste algemene vergadering vindt plaats binnen 18 maanden na de oprichting.

In het monistisch systeem wordt de algemene vergadering bijeengeroepen door de raad van bestuur. Als de SCE voor het dualistische stelsel koos, mag de algemene vergadering zowel door de directieraad als door de raad van toezicht bijeengeroepen worden. Uiteraard kan ook de commissaris, zo er één is, de vergadering bijeeroepen

Wat het stemrecht betreft zijn alle mogelijkheden opengelaten. Zo kunnen de statuten bijvoorbeeld bepalen dat het stemrecht van een lid zal afhangen van zijn deelneming, zelfs als die deelneming niet uit kapitaal bestaat. Een lid kan ten hoogste 5 stemmen hebben en maximum 30 % van de totale stemrechten. Voor SCE's die actief zijn in de financiële en in de verzekeringssector gelden bijzondere regels inzake stemrecht.

Ook zuivere kapitaalverstreckers mogen lid worden van een SCE. Zij worden in de verordening de zgn. "niet-gebruikende leden" genoemd. Het zijn dus "leden die naar verwachting geen gebruik zullen maken van de door de SCE aange-

boden goederen of diensten, of die geen goederen of diensten aan de SCE zullen leveren".

De bestuurders, de leden van de directieraad en leden van de raad van toezicht geven, ieder in functie van hun bevoegdheden, antwoord op de vragen die hen door de vennoten worden gesteld met betrekking tot de vervulling van hun taak en tot de agendapunten. Zij hoeven niet te antwoorden wanneer de mededeling van gegevens of feiten van die aard is dat zij ernstig nadeel zou berokkenen aan de vennootschap, aan haar aandeelhouders of aan haar personeel

De algemene vergadering verleent kwijting aan zowel de bestuurders (monistische stelsel) als aan de leden van de directieraad en van de raad van toezicht (dualistische stelsel). Vermeldenswaardig is dat de vennoten tegen deze mandatarissen zowel een vennootschapsvordering als een minderheidsvordering kunnen instellen. Dit betekent dat zowel de algemene vergadering van vennoten (beslissend bij eenvoudige meerderheid), als de individuele minderheidsvennoot, de mandatarissen van de SCE aansprakelijk kunnen stellen voor fouten die zij hebben gemaakt bij de uitoefening van hun mandaat: dit kunnen zowel bestuursfouten zijn, als inbreuken op de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en de statuten.

In het ons vertrouwde monistische stelsel is het bestuursorgaan de raad van bestuur. Net als bij de NV heeft men in België gekozen voor minimum drie bestuurders; een maximum is er niet.

In het dualistische bestuursregime ligt de feitelijke leiding bij de directieraad. Die mag uit één enkel lid bestaan. De raad van toezicht moet daarentegen altijd uit minstens drie leden bestaan. Het zijn onafhankelijke toezichthouders.

Raad van bestuur in monistische stelsel

In het ons vertrouwde monistische stelsel is het enige bestuursorgaan de raad van bestuur. In België heeft men gekozen voor minimum drie bestuurders; een maximum is er niet.

Wanneer de SCE bestuurd wordt volgens het monistische stelsel, zal dat in ons land gebeuren volgens de regels die ook voor de gewone coöperatieve vennootschappen gelden.

Directieraad en raad van toezicht in dualistische stelsel

In het dualistische bestuursregime ligt de feitelijke leiding bij de directieraad. Die mag uit één enkel lid bestaan.

De raad van toezicht moet daarentegen altijd uit minstens drie leden bestaan. Het zijn onafhankelijke toezichthouders.

Als er meerdere directieraadsleden zijn, vormen zij een college. De statuten kunnen aan één of meerdere directieleden de bevoegdheid verlenen om alleen of gezamenlijk de vennootschap te vertegenwoordigen. Deze statutaire bepaling is tegenstelbaar aan derden.

De statuten kunnen ook bepaalde categorieën van handelingen opsommen die de machtiging van de raad van toezicht behoeven. Het ontbreken van die machtiging kan echter niet aan derden worden tegengeworpen.

De bevoegdheden van de directieraad zijn in grote lijnen dezelfde als die van de raad van bestuur. Elk verslag dat volgens het Wetboek van Vennootschappen opgesteld moet worden door de raad van bestuur, moet in het dualistische stelsel opgesteld worden door de directieraad.

Net als de bestuurders, worden de leden van de directieraad in ons land benoemd en ontslagen

door de algemene vergadering en niet door de raad van toezicht. Ingeval van een vacature mag de raad van toezicht evenwel één van haar leden aanwijzen om de vacature op te vullen, maar dat kan slechts gedurende 1 jaar.

Ook de leden van de raad van toezicht worden benoemd en ontslagen door de algemene vergadering. Wanneer een plaats binnen de raad van toezicht opvalt, kunnen de overige leden die plaats tijdelijk opvullen. Op de eerstvolgende algemene vergadering wordt dan een nieuw lid aangeduid.

De raad van toezicht vergadert ten minste eenmaal per kwartaal. Zij controleert het bestuur waarmee de directieraad belast is.

De leden van de leidinggevende en toezichthoudende organen (dualistische stelsel), of van de bestuursorganen (monistische stelsel) van een SCE mogen rechtspersonen zijn als de statuten dit toelaten.

Merk ook op dat de strafbepalingen die van toepassing zijn op Belgische coöperatieven, ook van toepassing zijn op zowel de bestuurders als op de leden van de directieraad en de raad van toezicht van de SCE.

Jaarrekening

Het opstellen en neerleggen van de jaarrekening verloopt volgens de gewone regels.

In het dualistische stelsel zal ook de raad van toezicht een verslag opstellen over de jaarrekening en over het beleidsverslag van de directieraad. Zij zal dit voorleggen aan de algemene

vergadering. Het verslag wordt neergelegd met de jaarrekening.

De commissarissen kunnen op elk ogenblik opheldering en inlichtingen vragen aan de toezichthouders. Zij vermelden in hun controleverslag of zij de gevraagde informatie gekregen hebben.

MERITIUS
ADVOCATEN - AVOCATS

Ontbinding en omzetting

Een omzetting van SCE in een gewone coöperatieve vennootschap gebeurt volgens de regels van het nationaal recht. De onafhankelijke deskundige die verslag uitbrengt, is in dit geval de commissaris, of bij gebrek aan een commissaris, een bedrijfsrevisor of een externe accountant die werd aangesteld door de raad van bestuur of door de directieraad.

Er zijn ook bijzondere regels voorzien in geval van internationale zetelverplaatsing, d.w.z. de

handeling waarbij een SCE haar zetel overbrengt naar een ander land.

Op vraag van elke belanghebbende of van het openbaar ministerie spreekt de rechtbank van koophandel de ontbinding van de SCE uit die haar statutaire zetel in België heeft indien haar hoofdbestuur er niet gevestigd is. Alvorens de ontbinding uit te spreken, kan de rechtbank de SCE in de gelegenheid stellen binnen een termijn haar situatie te regulariseren.

Aansprakelijkheid wegens grove fout bij faillissement

Indien bij faillissement van de SCE de schulden de baten overtreffen, kunnen leden van de directieraad of leden van de raad van toezicht, of gewezen leden van de directieraad of van de raad van toezicht, alsook alle personen die ten aanzien van de zaken van de vennootschap werkelijke bestuursbevoegdheid hebben gehad, persoonlijk en al dan niet hoofdelijk aansprakelijk worden vastgesteld voor het geheel of een deel van de schulden van de vennootschap, tot het beloop van het tekort. Dit is het geval indien

komt vast te staan dat een door hen begane, kennelijk grove fout heeft bijgedragen tot het faillissement. De vordering kan zowel door de curator als door de benadeelde schuldeisers worden ingesteld. Als kennelijk grove fout wordt beschouwd iedere vorm van ernstige en georganiseerde fiscale fraude in de zin van artikel 3, § 2, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld.

Onze kantoren

MERITIUS® GENT

Martelaarslaan 402 - 9000 Gent
Tel. +32 (0)9 269 70 70 - Fax +32 (0)9 269 70 71
info.gent@meritius.be

MERITIUS® BRUXELLES

Rue de Hennin, 67-69 - 1050 Bruxelles
Tel. +32 (0)2 735 60 08 - Fax +32 (0)2 735 67 78
info.brussels@meritius.be

MERITIUS® MONS

Rue Ste Gertrude 1 - 7070 Le Roeulx
Tel. +32 (0)64 66 50 12 - Fax +32 (0)64 67 60 93
info.mons@meritius.be

MERITIUS® NAMUR

Avenue Cardinal Mercier 46 - 5000 Namur
Tel. +32 (0)81 744 204 - Fax +32 (0)81 744 207
info.namur@meritius.be

MERITIUS® ANTWERPEN

Jules Moretuslei 374-376 - 2016 Antwerpen
Tel. +32 (0)3 825 55 00 - Fax +32 (0)3 3 825 56 00
info.antwerpen@meritius.be